USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. P.,** zastoupeného Mgr. Marií Klinerovou, advokátkou, se sídlem V Jámě 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2010, č. j. OAM - 95/ZA - 13 - ZA12 - 2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2010, č. j. 56 Az 34/2010 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatel (V. P.) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku, kterým Krajský soud v Brně zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2010, č. j. OAM - 95/ZA - 13 - ZA12 - 2010. Žalovaný citovaným rozhodnutím žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „*zákon o azylu*“).

Stěžovatel proti rozsudku uplatnil kasační důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále převážně jen „*s. ř. s.*“). Konkrétně se domnívá, že v jeho případě jsou naplněny podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu, podle něhož se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Dle stěžovatele pojem pronásledování podle § 2 odst. 5 zákona o azylu přesně popisuje jeho postavení ve vlasti; je zcela odlišné, co Ústava obsahuje, a to jakým způsobem se skutečně žije a jak jsou dodržovány všechny zásady rovnosti všech občanů.

Pokud soud nezjistil důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu; odvolací soud se podle stěžovatele nezabýval otázkou dopadu (stěžovatel měl zřejmě na mysli dopad vycestování stěžovatele pozn. NSS) na ročního syna a na jeho matku, se kterými vede společnou domácnost. Podle ustálené judikatury po dobu, kdy nebude postaven najisto osud stěžovatele, jako otce nezletilého syna, je na správních orgánech, aby respektovaly články Úmluvy o právech dítěte č. 104/1991 Sb. a s ohledem na jeho zájem pečlivě zvažovaly nucené vycestování nezletilého z území České republiky.

Nepřezkoumatelnost rozsudku spočívá dle tvrzení stěžovatele v tom, že všechny závěry správního orgánu a následně soudu jsou nepřezkoumatelná proto, že vycházejí z podkladů a materiálů, které mají k dispozici, avšak nikdo z těchto orgánů své vývody nemůže opřít o osobní zkušenost faktického stavu a intenzity sociálních rozbrojů v jeho vlasti, a proto jen velmi obtížně lze akceptovat tvrzení, kterými soud zamítnutí žaloby odůvodnil.

Stěžovatel požádal dle § 107 s. ř. s., aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek a navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil k novému projednání.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelův odchod z vlasti nebyl motivován žádným z důvodů taxativně vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu a rovněž jím tvrzené obavy z návratu nelze podřadit vážné újmě, jak má na mysli § 14a téhož zákona. Jednání stěžovatele má rysy účelovosti s cílem legalizace dalšího pobytu na území České republiky, neboť lze předpokládat, že pokud by stěžovatel měl důvodné obavy a cítil ohrožení, požádal by o udělení mezinárodní ochrany co nejdříve po příjezdu do České republiky, a nikoliv až po čtyřech letech. Problémy s vyhrožováním, které měl v zemi původu ze strany věřitelů z důvodu nezaplacení dluhu však ve vlasti neřešil, neobrátil se na nikoho se žádostí o pomoc a nevyužil možnosti domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Skutečnost, že stěžovatel má v České republice družku a nezletilého syna (oba státní příslušníci Ukrajiny) rovněž není důvodem, pro který by mu měla být udělena některá z forem mezinárodní ochrany. Nebylo zjištěno, že by stěžovatel mohl být v případě návratu do vlasti ohrožen vážnou újmou, nic tedy nebrání tomu, aby právo na soukromý a rodinný život se svou družkou a nezletilým synem realizoval v zemi původu. Vzhledem k uvedenému nelze ani přisvědčit námitce stěžovatele, že by mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. Žalovaný setrval na svém postoji, domníval se, že byla na místě aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, poukázal na to, že stěžovatel měl ve vlasti problémy čistě soukromého charakteru, nebyl nikterak politicky činný, neměl žádné problémy se státními orgány, nebyl vystaven žádnému jednání, které by se dalo posoudit jako pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel pro případ svého návratu do vlasti neuvedl žádnou skutečnost, která by mohla představovat ohrožení vážnou újmou ve smyslu § 14a zákona o azylu, jediným důvodem, pro který požádal o udělení mezinárodní ochrany, je legalizace dalšího pobytu v České republice.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu

vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel též splňuje podmínku povinného zastoupení advokátem ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.

Stěžovateli byl rozsudek krajského soudu doručen dne 29. 12. 2010; na základě plné moci byl stěžovatel ode dne 22. 12. 2010 v řízení o správní žalobě zastoupen zástupkyní, jíž byl rozsudek doručen dne 10. 1. 2011. Kasační stížnost zástupkyně stěžovatele podala dnem 7. 1. 2011, tedy ještě předtím, než jí byl doručen rozsudek. Ačkoliv by dle pravidel pro doručování dle ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s., podle něhož, má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci, takto podaná kasační stížnost byla podaná předčasně, nelze odhlédnout od skutečnosti, že samotnému stěžovateli byl rozsudek ze dne 29. 10. 2010, č. j. 56 Az 34/2010 - 22, oznámen již dnem 29. 12. 2010. Nejvyšší správní soud proto považuje podání kasační stížnosti za včasné.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje přípustné důvody, které lze podřadit ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. - nesprávné právní posouzení otázky udělení azylu dle § 12 a humanitárního azylu dle § 14 z důvodu neposouzení dopadu vycestování stěžovatele na syna a družku - a ustanovení 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. - nedostatečnost informací o zemi původu.

Kasační stížnost je přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud (a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu z 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, dostupný na www.nssoud.cz).

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je nejenom naplnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatel žádné takové důvody neuvedl a ani Nejvyšší správní soud je neshledal.

Předně Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný zamítl stěžovatelovu žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť stěžovatel

v žádosti neuvedl žádné důvody, pro které by mu bylo možno udělit azyl nebo doplňkovou ochranu ve smyslu § 12, resp. § 14a cit. zákona. Žalovaný neshledal, že by skutečnosti uváděné stěžovatelem (obavy z jednání věřitelů či neschopnosti splácet úvěr, legalizace pobytu v České republice) mohly vést k udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Krajský soud považoval rozhodnutí žalovaného za zákonné, poněvadž shledal, že podmínky pro uplatnění § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu byly naplněny.

Pokud tedy stěžovatel namítá v kasační stížnosti nedostatek důvodů rozhodnutí soudu, přičemž takovou vadu spatřuje především v tom, že závěry správního orgánu i soudu jsou nepřezkoumatelné, neboť tyto orgány své vývody z podkladů a materiálů nemohou opřít o osobní zkušenost faktického stavu, Nejvyšší správní soud takovou námitku nemůže akceptovat.

Nejvyšší správní soud se k podmínkám pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné vyslovil např. v rozsudku z 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, nebo v usnesení z 27. 8. 2008, č. j. 5 Azs 60/2008 - 69, obojí dostupné na www.nssoud.cz, ve kterém uvedl: „*Institut zjevně nedůvodných žádostí zakotvený v § 16 zákona o azylu vztahuje na obě zákonem upravené formy mezinárodní ochrany, tj. azyl i doplňkovou ochranu, o jejichž udělení žadatel usiluje jednotnou žádostí o mezinárodní ochranu. Jinými slovy, žádost musí být zjevně nedůvodná, pokud jde o důvody pro udělení azylu, i zjevně nedůvodná, pokud jde o důvody pro udělení doplňkové ochrany. Slovní spojení ‚uvádí pouze ekonomické důvody' v § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu je tak nutné vykládat jako ‚neuvádí ani důvody pro udělení azylu ani důvody pro udělení doplňkové ochrany, ale pouze důvody ekonomické'*“.

Stěžovatel stejně jako v řízení o žádosti, v řízení o správní žalobě i v řízení o kasační stížnosti klade ve svém tvrzení důraz především na to, že se cítí být v zemi původu pronásledován (v kasační stížnosti uvedl ve smyslu § 2 odst. 5, zřejmě měl na mysli § 2 odst. 8 pozn. NSS) zákona o azylu, a to z důvodu k příslušnosti k určité sociální skupině, ke které si v zemi původu (Ukrajina) může prakticky beztrestně „*kdokoli cokoli dovolit*“.

Stěžovatelovo tvrzení o příslušnosti k sociální skupině je však značně obecné, postrádá jakákoliv konkrétní fakta, ke které sociální skupině (eventuálně pronásledované) by měl stěžovatel náležet; pokud stěžovatel popisoval důvody pro opuštění země původu, omezil se na tvrzení ekonomických důvodů a obav plynoucích s vymáháním jeho dluhů ze strany soukromých osob. Stěžovatel navíc sám uvedl, že v této souvislosti v zemi původu nepožádal státní orgány o ochranu.

Podstatou odůvodněné obavy z pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu, na jehož základě se stěžovatel domáhá azylu, je kvalifikovaný zásah do lidských práv pronásledované osoby (§ 2 odst. 8 zákona o azylu) původcem tohoto pronásledování (§ 2 odst. 9 zákona o azylu). Nejvyšší správní soud se v minulosti již několikrát vyjádřil, že pronásledování soukromými osobami (vyhrožování, vydírání) nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany za situace, kdy se žadatel o mezinárodní ochranu nepokusil řešit své problémy s příslušnými orgány domovského státu, které jsou funkční a potřebnou pomoc poskytují; důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se stěžovatel skutečně domáhal poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout (viz např. rozsudky č. j. 3 Azs

22/2004 - 48 ze dne 10. 3. 2004, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 ze dne 31. 10. 2003, konkrétně v případě Ukrajiny pak rozsudek č. j. 6 Azs 45/2003 - 49 ze dne 18. 12. 2003 publ. pod č. 101/2004 Sb. NSS, vše dostupné na www.nssoud.cz), který mimo jiné konstatoval, že *„[z]ákon o azylu pojem sociální skupina nevymezuje, lze však výkladem dospět k závěru, že „sociální skupina" se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů apod. U dlužníků tedy nelze o sociální skupině hovořit.*"

Žalovaný rovněž neshledal u stěžovatele hrozící nebezpečí vážné újmy ve smyslu některého z důvodů dle §14a zákona o azylu, vycházel přitom ze stěžovatelem tvrzených důvodů týkajících se obav z jednání věřitelů či neschopnosti splácet úvěr, které nelze podřadit pod některý z důvodů uvedených v § 14a odst. 2 zákona. Lze se sice ztotožnit s tvrzením stěžovatele, že se žalovaný nezabýval dopadem vycestování stěžovatele na jeho společný rodinný život s družkou a jejich ročním synem, a to z hlediska Úmluvy o právech dítěte a na zájem nezletilého, sám stěžovatel však v žádosti k rodinné situaci uvedl pouze tolik, že se musí starat o družku a společné dítě, v žalobě pak, že byl-li by odtržen od zbytku rodiny, nebude schopen zajistit řádnou výchovu syna a pokud by chtěl vzít rodinu s sebou, vystaví nejen sebe, ale i družku a dítě nebezpečí, které ho ve vlasti očekává.

Nejvyšší správní soud již dříve kasační stížnosti družky stěžovatele R. U. a nezl. D. U. odmítl pro nepřijatelnost; oba uvedení žádali o poskytnutí mezinárodní ochrany z obdobných důvodů jako stěžovatel. Nejvyšší správní soud v obou případech shodně konstatoval, že zde nebyly naplněny podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany (k tomu srov. usnesení ze dne 10. 11. 2010 č. j. 6 Azs 33/2010 - 56, resp. č. j. 6 Azs 33/2010 - 63, obojí dostupné na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud sdílí závěr krajského soudu, který konstatoval, že ochrana práva na soukromý a rodinný život v souvislostech uváděných žalobcem (stěžovatelem) není řešitelná za pomocí zákona o azylu, a že v podstatě nic nebrání tomu, aby stěžovatel právo na soukromý a rodinný život s partnerkou a dítětem (občany Ukrajiny) realizoval v zemi původu.

Žalovanému a následnému postupu krajského soudu nelze ničeho vytknout ani ve vztahu k udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu, neboť z tvrzení stěžovatele v rámci celého řízení nevyplývají relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu; příkladmo vymezil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupném na www.nssoud.cz, udělování humanitárního azylu *„osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory*". Pokud v kasační stížnosti či v řízení o správní žalobě vznesl stěžovatel námitku vůči neudělení humanitárního azylu, omezil se na zamýšlený dopad svého vycestování do země původu na rodinné příslušníky; tuto námitku, jak již z výše uvedeného vyplývá, Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Pro úplnost ještě Nejvyšší správní soud uvádí, že o návrhu na přiznání odkladného účinku nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu